

IN MEMORIAM

САША ТОДОРОВИЋ (1956-2006)

Изненадан и неповратан одлазак Саше Тодоровића из живота и средине која му је значила живот, а која је оличена у археологији и чувеном налазишту Бело брдо у Винчи, изазвао је неверицу да само у сећању можемо помињати колегу омиљеног због своје уздржаности, присног друга и поузданог пријатеља, освеченог стручњака тек на почетку својих најбољих година.

Следећи пример свог оца, такође познатог и уваженог у археологији, др Јована Тодоровића, дугогодишњег сарадника и директора Музеја града Београда, Саша се непосредно после дипломирања на Одељењу за археологију Филозофског факултета у Београду, 1981. године, у потпуности посветио истом задатку. Најбоља потврда такве одлуке је тема његовог дипломског рада: Насеље и куће винчанске културне групе. Оставио је за собом необјављен текст о веома ретком грађевинском објекту – радионици, вероватно намењеном завршној обради коже или текстила, откривеном на пространом насељу винчанске културе на Бањици.

Најважнији археолошки пројекат, стално присутан у раду Саше Тодоровића била је будућност, научна и културна, на-

лазишта Винча Бело брдо. Примивши ту обавезу као лично завештање свог, исто тако рано преминулог оца, определио се за савремено схватање културне баштине, усмерено према ширим потребама заједнице. У том смислу дао је значајан допринос организацији и извођењу сложених мултидисциплинаних ископавања на Белом брду. Уложио је велики труд у заштити налазишта изложеног дубоким клизиштима дуж високе обале Дунава, као сталној претњи дугим профилима културног слоја налазишта, израђеним током првих ископавања Винче током прошлог века.

Значај и вредност налазишта Бело брдо уграђени су, тако, у осећај професионалне одговорности код оба члана породице Тодоровић, представника две генерације археолога на овом великом послу коме се не види крај. Пожртвовање и истрајност најбоље су одлике испољене у њиховом времену, посвећеном првенствено Винчи, првом задатку праисторијске археологије Србије, али и Музеја града Београда.

Колико је њихов приступ овом сложеном пројекту одговарао наслеђу преузетом од његовог првог покретача, проф. Милоја Васића, толико је пред њима би-

ла далека завршница тог дугог истраживачког напора. Уместо постигнутог циља, прекинута је животна нит Саше Тодоровића на исти начин и готово у истом добу живота као и његовог оца.

Ненаметљив стил рада и осећај дубоке личне одговорности често су Сашу суочавали са тешкоћама које искрсавају и њиховом савлађивању – неизбежним догађањима у пројектима какав је био и овај на Белом брду. У таквом збивању,

Сашу Тодоровића затекао је неочекивани крај на пословима, у напрезању сопствених снага до претеће границе битисања.

Оставио је иза себе празнину и жалост, а нарочито сећање на један изузетно частан однос према обавезама, које се поштују, али пре свега извршавају. Све то не треба заборавити у будућем летопису, сада већ дужином века измереног истраживања Винче - Бело брдо.